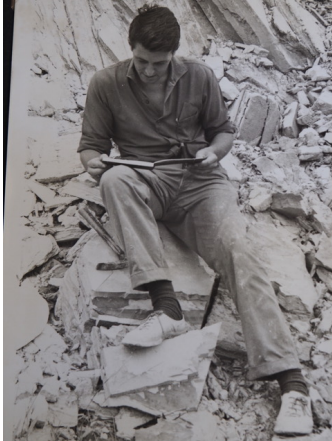

In Memoriam

Dr. Bastiaan Nicolaas (Bas) Koopmans

[8 Aug 1933 – 16 Mrt 2019]

Dr. B.N. (Bas) Koopmans begon zijn studie in Leiden in 1951. Hij studeerde af in 1958 en ging daarna in militaire dienst. Bas promoveerde in de periode 1960-1962 in de structurele geologie onder de inspirerende leiding van Prof. de Sitter op de studie van een gebied aan de bovenloop van de Rio Tesla in het Cantabrisch gebergte.

1961: Bas tijdens promotie-veldwerk (Spanje).

Aansluitend op zijn promotie vertrok Bas in 1962 met zijn echtgenote Henze Menger en hun twee kinderen Egbert Jan en Hinke naar Maleisië, waar hij werkte bij de Afdeling Geologie van de Universiteit van Malaya, Kuala Lumpur. Een periode volgde met voor een jonge geoloog uitdagend veldwerk in Maleisië, Serawak en Borneo. Dochter Maaike werd in Maleisië geboren.

Eind 1968 verhuisde Bas met gezin naar Bogotá om te gaan werken als Nederlands projectleider van het Centro Interamericano de Fotointerpretación (CIAF). Het CIAF was een onderwijsinstelling in het gebruik van luchtfoto's voor landontwikkeling gericht op studenten uit Zuid-Amerika. Het project werd uitgevoerd door het ITC in samenwerking met Colombiaanse overheidsinstellingen en werd gefinancierd door Ontwikkelingssamenwerking (DGIS). Inmiddels is het succesvolle CIAF opgegaan in het Instituto Geografico Agustin Codazzi en hanteert de naam Centro de Investigación y Desarrollo en Información Geográfica. Naast verschillende veldwerken in Colombia, was Bas ook betrokken bij het ProRadam project waarbij van het Colombiaanse Amazonegebied radarbeelden werden gemaakt ten behoeve van de exploratie van natuurlijke hulpbronnen.

1972: Bas (2^e van links) bij het CIAF in Bogotá.

Eind 1972 keerde Bas terug naar het ITC in Nederland. Het ITC in Enschede, oorspronkelijk bekend als het International Institute for Aerial Survey in Delft, werd opgericht in 1950 in het kader van Ontwikkelingssamenwerking door Prof. Willem Schermerhorn, de eerste premier van Nederland na de 2e W.O. Het ITC verhuisde naar Enschede: deels in 1972, en geheel per 2001. Ook de naam onderging verandering van ITC tot uiteindelijk International Institute for Geo-Information Science and Earth Observation. Dit instituut werd in 2010 een Faculteit van de Universiteit Twente, inmiddels ver na de pensionering van Bas in 1996.

Na Colombia werd Bas op het ITC verantwoordelijk voor de MSc opleiding op de Afdeling Geologie. Met studenten deed hij onder meer veldwerk in de Montagne Noire en in de Pyreneeën. Daar ontving hij eens zijn dochter Maaïke die in de voetsporen van haar vader was getreden. Zij studeerde geologie in Utrecht en nam op dat moment deel aan een sedimentologie excursie naar Puente de Montañana.

1978: Met ICT-studenten in Duitsland (Eifel). Bas staat in het midden.

Onderzoek deed Bas tezamen met onder meer het TNO Fysisch Laboratorium in Den Haag naar de toepassing van radar als sensor voor luchtkartering in gebieden waarvan in verband met voortdurende zware bewolking geen lucht- of satellietbeelden verkregen konden worden. Naast de onderwijs en onderzoekstaken was Bas ook veelvuldig betrokken bij consulting projecten. Dit werk bracht hem in velerlei landen, waaronder Madagascar, Indonesië en Mongolië. Bas had een brede professionele belangstelling en publiceerde regelmatig; er is een lijst van bijna 70 artikelen en rapporten op zijn naam. Naast het ITC had Bas vak gerelateerde betrokkenheid via KNGMG, IUGS, ISPRS, EARSeL, EC en NASA.

Dr. Paul van Dijk werd door Sietze Dijkstra bij het ITC aangenomen op het moment dat Bas in Bogotá werkte en Harry van der Meer-Mohr naar Yogyakarta vertrok. Paul werkte als jonge geoloog in de foto-interpretatie en structurele geologie vanuit de Bas' kamer in het oude ITC-gebouw aan de Boulevard 1945 in Enschede. Precies de vakken die Bas ook gaf.

Paul herinnert zich Bas Koopmans als man die in voor die tijd kenmerkend gekleed ging in tweed colbert. Bas had een kennelijk onuitputtelijke verzameling ruimtelijke problemen, variërend van stereo luchtfoto's, radarbeelden, geologische kaarten met doorsneden, stereografische projecties, en wat dies meer zij. Hij had er zichtbaar plezier aan, getuige zijn twinkelende ogen, om ITC studenten een driedimensionaal probleem voor te schotelen waar altijd wel een dubbele bodem of twist in zat. Waar is het ertslichaam? Waar zou de olie kunnen zitten? Menig geoloog uit ontwikkelingslanden heeft zich er de tanden op stukgebeten. Of het nu in het veld was, bijvoorbeeld de Pyrietbelt rond Huelva in Zuid Spanje; de Eifel in Duitsland; of gewoon de lichtbak in de practicumzaal, Bas was niet tevreden of er moest een antwoord zijn, in ieder geval een richting waar de oplossing van het probleem zou zitten. En met richting bedoelde hij geen 'arm waving', maar een tot op de graad

nauwkeurige indicatie van de helling en de strekking. Bas was een van de eersten die de geweldige vooruitgang in satellietensoren omarmde en toepaste op geologische problematiek. Hij was een fervent 'early adapter' van de processing van radarbeelden, waar inderdaad ook weer geometrische foefjes aan te pas kwamen. Ook de vooruitgang van ruimtelijke en spectrale resolutie was voor hem iets waar hij handenwrijvend voor klaar stond, en -kenmerkend voor Bas- waarvoor hij de jongere generatie wilde enthousiasmeren.

1984: Waddenzee Project met ICT-ers. Bas staat rechts.

Prof. Freek van der Meer memoreert dat Bas een bepalende schakel was in zijn loopbaan door zijn advies om te promoveren op hyperspectrale beeldanalyse. Hij heeft goede herinnering aan Bas als collega, en als deelnemer van de ITC-tennisgroep. Niet onvermeld mag blijven de steun die Bas gaf aan Tsehaie Woldai en vrouw, MSc student aan het ITC (1976) en later werkzaam als gepromoveerd professor aan de Universiteit van Witwaters-rand.

Bas Koopmans was per begin 2018 weduwnaar van zijn vrouw Henze en overleed op 16 Maart 2019 in Goor, Twente. Hij werd 85 jaar oud. Fam. Koopmans wordt sterkte toegewenst met het verlies van Bas, vader en grootvader.

Drs. Bert Schuchmann,
LGV h.t. abactis
27 Mrt 2019

NB. Dit bericht werd samengesteld vnl. op basis van bijdragen van Ir. Rob Soeters, Dr. Paul van Dijk en Prof Freek van der Meer. Dochter Drs. Maaïke Koopmans vulde enkele gegevens aan en verschaftte de foto's.